

Sygn. akt VI Ka 335/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Tomasz Skowron

Protokolant Sylwia Sarnecka

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Kamiennej Górze U. B.

po rozpoznaniu w dniach 22 września 2017 r. i 29 grudnia 2017 r.

sprawy **T. P.** ur. (...) w K.

s. B., C. z domu B.

oskarżonego z art. 222 § 1 kk i inne

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze

z dnia 11 kwietnia 2017 r. sygn. akt II K 610/16

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok wobec oskarżonego T. P.;

II. zwalnia oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 335/17

UZASADNIENIE

T. P. został oskarżony o to, że:

I. w okresie 13-14 sierpnia 2016 r., w K., woj. (...), naruszył nietykalność cielesną funkcjonariusza Policji w osobie st. sierż. K. S., podczas i w związku z pełnieniem przez K. S. obowiązków służbowych w ten sposób, że w trakcie przewożenia go pojazdem służbowym do (...) Centrum (...) w K. uderzył barkiem w klatkę piersiową funkcjonariusza Policji;

tj. o czyn z art. 222 § 1 k.k.

II. w okresie 13-14 sierpnia 2016 r., w K., woj. (...), znieważył funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w K. w osobach st. sierż. K. S., sierż. szt. A. K. i sierż. A. J. podczas i w związku z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych w ten sposób, że w trakcie przewożenia go do (...) Centrum (...) w K., a następnie do Komendy Powiatowej Policji w K. używał wobec interweniujących policjantów słów uznanych powszechnie za wulgarne i obelżywe, a także używał wobec nich gróźb bezprawnych w celu zmuszenia w/w funkcjonariuszy Policji do zaniechania prawnych czynności służbowych;

tj. o czyn z art. 226 § 1 k.k. i art. 224 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

III. w dniu 13 sierpnia 2016 r., o godz. 22:30 w miejscowości M., woj. (...), na ul. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości potwierdzonym w wyniku badań - zawartość alkoholu we krwi 1,9 promila- prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny, tj. motorower marki G. (...), a czynu tego dopuścił się będąc wcześniej prawomocnie skazanym przez Sąd Rejonowy w Świdnicy wyrokiem o sygn. akt II K 1150/01 z dnia 18.03.2002 r. za czyn z art. 178 § 1 k.k. w zw. z art. 177 § 1 k.k.,

tj. o czyn z art. 178 a § 4 k.k.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2017r. w sprawie sygn. akt IIK 610/16:

1. T. P. uznał za winnego zarzucanego mu czynu opisanego w punktach I i II części wstępnej wyroku, to jest czynu stanowiącego występki z art. 222 § 1 k.k. i art. 226 § 1 k.k. i art. 224 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 224 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności,

2. T. P. uznał za winnego zarzucanego mu czynu opisanego w punkcie III części wstępnej wyroku, przy przyjęciu, że skazanie wyrokiem Sądu Rejonowego w Świdnicy z dnia 18.03.2002 r. sygn. akt II K 1150/01 dotyczyło czynu z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 178 k.k. popełnionego w stanie nietrzeźwości i skazanie to zostało następnie objęte wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze z dnia 08.02.2007 r. w sprawie II K 223/06, to jest czynu stanowiącego występki z art. 178 a § 4 k.k. i za to na podstawie art. 178 a § 4 k.k. wymierzył mu karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności,

3. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeczone wobec T. P. w pkt 1 i 2 części dyspozytywnej wyroku kary pozbawienia wolności połączył i orzekł wobec T. P. karę łączną 1 (jednego) roku i 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności,

4. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczył T. P. okres zatrzymania od 13.08.2016 r. godz. 22:30 do 14.08.2016 r. godz. 19:15,

5. na podstawie art. 42 § 3 k.k. orzekł wobec T. P. zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio,

6. na podstawie art. 43a § 2 k.k. zasądził od T. P. na rzecz Funduszu Pomocy (...) oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 10000 (dziesięć tysięcy) zł,

7. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych zwolnił T. P. od ponoszenia kosztów sądowych obciążając nimi Skarb Państwa, w tym nie wymierzył mu opłaty.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł obrońca oskarżonego, zaskarżonemu

orzeczeniu zarzucając:

1) rażąco niewspółmierność wymierzonej oskarżonemu w pkt 1 wyroku kary pozbawienia wolności na okres 8 miesięcy oraz wymiaru kary łącznej orzeczonej w pkt 3 wyroku w wysokości 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności;

2) niesłuszne odstępnie przez Sąd od zastosowania wobec oskarżonego art. 37a kk i możliwości wymierzenia oskarżonemu kary grzywny, bądź kary ograniczenia wolności za popełnione czyny w sytuacji, gdy czyny przypisane oskarżonemu wedle ustawy zagrożone były karą nieprzekraczającą 8 lat,

3) wymierzenie oskarżonemu kar z naruszeniem art. 53 kk. tj. nieuwzględnieniem przez Sąd właściwości i warunków osobistych sprawcy, jakimi jest pozytywna opinia zawarta w aktach sprawy, która przemawiała za złagodzeniem orzeczonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności, bądź zastosowaniem art. 37a kk.

Stawiając powyższe zarzuty obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

- 1) rozwiązanie węzła orzeczonej kary łącznej,
 - 2) zastosowanie art. 37a i wymierzenie oskarżonemu w miejsce kar pozbawienie wolności orzeczonych za czyn I, II i III kar ograniczenia wolności,
 - 3) następnie połączenie wymierzonych z pkt 1 i 2 kar i orzeczenie kary łącznej ograniczenia wolności z określeniem obowiązków z art. 34 § 1 a kk,
- ewentualnie
- 4) orzeczenie oskarżonemu za czyny z pkt I i II wyroku kary 4 miesięcy pozbawienia wolności,
 - 5) połączenie orzeczonych wobec oskarżonego z pkt 1 i 2 kar pozbawienia wolności i wymierzenie kary łącznej w wymiarze 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Przepis art. 224§2 k.k., który stanowił podstawę prawną wymiaru kary za przypisane oskarżonemu przestępstwo w pkt 1. części dyspozytywnej wyroku przewiduje karę od miesiąca do 3 lat pozbawienia wolności. T. P. swoim zachowaniem wyczerpał znamiona trzech przepisów, tj. przestępstwa naruszenia nietykalności funkcjonariusza, znieważenia funkcjonariusza, a także wywierania wpływu na czynności urzędowe (tym wypadku zatrzymującego go funkcjonariusza policji). Sposób zachowania się oskarżonego, fakt, iż było ono rozłożone w czasie wskazują na nasilenie u niego złej woli. Nie można pominąć tego, że w chwili zdarzenia oskarżony znajdował się w stanie nietrzeźwości. Wreszcie należy wskazać, że T. P. był już uprzednio wielokrotnie karany za przestępstwa w tym również za czyn z art. 224§2 k.k. Tym samym nie sposób jest uznać, że wymierzona oskarżonemu za przypisany mu w pkt 1. części dyspozytywnej wyroku czyn kara 8 miesięcy pozbawienia wolności jest karą rażąco, niewspółmiernie surową .

Takiego charakteru nie ma również orzeczona przez sąd meriti kara łączna. Za obydwie przypisane T. P. przestępstwa wymierzona mu została kara łączna roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności. Kara ta została zatem ukształtowana przy zastosowaniu zasady częściowej absorpcji – najczęściej spotykanej przy wymiarze kary łącznej. Skrajne sposoby łączenia kar – całkowita absorpcja lub całkowita kumulacja są stosowane w wyjątkowych sytuacjach, które jak słusznie zauważył sąd rejonowy w niniejszej sprawie nie występują. Zważywszy zatem na fakt, że oba przypisane oskarżonemu przestępstwa pozostają w ścisłym związku czasowym, a brak jest jakiegokolwiek podobieństwa przedmiotowego wymierzenie kary łącznej na zasadzie częściowej absorpcji jest ze wszech miar słuszne.

Rażąca niewspółmierność kary w rozumieniu art. 438 pkt 4 k.p.k. zachodzi wówczas, gdy orzeczona kara bądź suma zastosowanych kar zasadniczych i środków karnych wymierzonych przez sąd za przypisane oskarżonemu przestępstwo nie uwzględnia należycie stopnia szkodliwości społecznej czynów oraz nie realizuje w wystarczającej mierze celów kary w zakresie społecznego oddziaływania oraz celów zapobiegawczych i wychowawczych, jakie ma uczynić w stosunku do osoby skazanej. Innymi słowy, tylko wtedy można uznać, że przesłanka rażącej niewspółmierności kary jest spełniona, jeśli z punktu widzenia nie tylko sprawcy, ale i ogółu społeczeństwa, kara jawi się jako niesprawiedliwa, zbyt drastyczna, przynosząca nadmierną dolegliwość.

Oczywistym jest, iż zmiana kary w instancji odwoławczej nie może następować w każdym przypadku, lecz wyłącznie wówczas, gdy kara orzeczona nie daje się akceptować z powodu różnicy między nią a karą sprawiedliwą, różnicy o randze zasadniczej rażącej. Taka sytuacja – w ocenie Sądu Okręgowego, nie ma miejsca w niniejszej sprawie, co czyni niezasadnym podniesiony w apelacji przez jej autora zarzut rozpatrywany na gruncie wspomnianego art. 438 pkt 4 k.p.k.

Rażąca niewspółmierność kary jest uchybieniem w zakresie konsekwencji prawnych czynu, a zatem realnie można o niej mówić wówczas, gdy suma zastosowanych kar i środków karnych, wymierzonych za popełnione przestępstwo,

nie odzwierciedla należyte stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz nie zapewnia spełnienia celów kary. Ponadto, orzeczona kara lub środek karny mogą być uznane za niewspółmierne, gdy nie uwzględniają w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnionego czynu, jak i osobowości sprawcy (wyrok SN z dnia 30.06.2009r. sygn. akt WA 19/09, OSNwSK 2009/1/1255).

W innym swoim wyroku Sąd Najwyższy stwierdza, że rażąca niewspółmierność kary występuje wtedy, gdy kara orzeczona nie uwzględnia w należyty sposób stopnia społecznej szkodliwości przypisywanego czynu oraz nie realizuje wystarczająco celu kary, ze szczególnym uwzględnieniem celów zapobiegawczych i wychowawczych. Pojęcie niewspółmierności rażącej oznacza znaczną, wyraźną i oczywistą, a więc niedającą się zaakceptować dysproporcję między karą wymierzoną a karą sprawiedliwą (zasłużoną). Przesłanka rażącej niewspółmierności kary jest spełniona tylko wtedy, gdy na podstawie ustalonych okoliczności sprawy, które powinny mieć decydujące znaczenie dla wymiaru kary, można przyjąć, iż zachodzi wyraźna różnica między karą wymierzoną a karą, która powinna zostać wymierzona w wyniku prawidłowego zastosowania dyrektyw wymiaru kary oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo (wyrok SN z dnia 22.10.2007r. sygn. akt SNO 75/07, LEX nr 569073)

W tym stanie rzeczy sąd odwoławczy nie podzielił argumentów apelacji o rażącej, niewspółmiernej surowości orzeczonych wobec oskarżonego kary za przestępstwo przypisane w pkt 1 części dyspozytywnej oraz kary łącznej.

Przepis 37a. k.k. stanowiący dyrektywę sądowego wymiaru kary jest przepisem, który daje sądowi możliwość orzekania zamiast kary pozbawienia wolności (w tym również z warunkowym zawieszeniem jej wykonania) kar wolnościowych. W sytuacji zatem gdy orzeczenie kary o charakterze wolnościowym spełni wszystkie cele jakie kara ma osiągnąć wobec oskarżonego umożliwia on orzeczenie takiej kary nawet za przestępstwa, za które przewidziana jest kara pozbawienia wolności, której górna granica nie przekracza 8 lat. Z uwagi na uprzednią wielokrotną karalność oskarżonego T. P. sąd I instancji słusznie nie skorzystał z możliwości orzeczenia kary o charakterze wolnościowym na podstawie tego przepisu, gdyż tak wymierzona kara nie spełniła by swoich celów o jakich mowa w art. 53 k.k.

Wbrew zarzutowi apelacji (pkt 3) sąd rejonowy wymierzając oskarżonemu T. poczcie za przypisane mu przestępstwa kary jednostkowe, jak i karę łączną nie naruszył dyrektyw wymiaru kary zawartych w art. 53 k.k. uwzględnił przy tym fakt, iż oskarżony posiada dobrą opinię środowiskową. Słusznie jednakże zauważył, że z uwagi na uprzednią wielokrotną karalność okoliczność ta nie może decydować o orzeczeniu wobec niego kary innej niż kara bezwzględnie pozbawienia wolności. Oczywistym jest, że cele prewencji indywidualnej – wychowawcze i zapobiegawcze – które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego mają zwykle prymat przed innymi, zwłaszcza negatywną prewencją generalną polegającą na wymierzaniu nadmiernie surowych sankcji. Sankcja sprawiedliwa nie powinna zatem wykraczać poza rzeczywistą potrzebę, właściwa reakcja karna to reakcja celowa, uwzględniająca wszystkie elementy decydujące o jej rodzaju i wymiarze, sprawiedliwa i akceptowana społecznie.

Zdaniem Sądu Odwoławczego w kontekście przeanalizowanych i wyeksponowanych przez Sąd meriti wszystkich istotnych okoliczności wpływających na wymiar orzeczonych jednostkowych kar pozbawienia wolności, determinujących ocenę w zakresie stopnia winy, jak i stopnia szkodliwości społecznej, tj. rodzaju i charakteru naruszonego przez oskarżonego dobra chronionego prawem, nieusprawiedliwionych motywów działania - jazda w stanie upojenia alkoholowego pomimo wcześniejszej karalności za takie samo przestępstwo, zachowanie wobec podejmujących prawną interwencję funkcjonariuszy policji wymierzone kary jednostkowe, jak i orzeczona kara łączna odpowiadają kryteriom, o których mowa w art. 53 k.k.

Reasumując stwierdzić należy, że apelacja wywiedziona przez obrońcę oskarżonego nie zasługiwała na uwzględnienie, a zaskarżony wyrok jako słuszny należało utrzymać w mocy.

Z uwagi na trudną sytuację materialną oskarżonego sąd zwolnił go od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze (art. 624§1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k.).